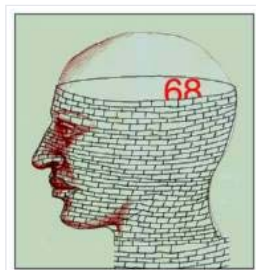

31/5/2008 UNA COMMEMORACIÓ NOSTÀLGICA // MANUEL CRUZ

Adéu, maig, adéu

• Millor que ens comencem a oblidar de celebrar els 50 anys de la famosa revolta de París

SILVIA ALCOBA

MANUEL Cruz*

Per poc que es pensi, es veia venir. Però es veu que es pensa poc, i ens ha vingut de nou. Ho reconec: amb prou feines em va cridar lleugerament l'atenció, però no va deixar de ser un detall que em va acabar deixant un lleu pòsit de neguit a la consciència. Ja érem a mitjans d'abril quan, no recordo on, vaig llegir un article d'un conegut escriptor espanyol en què manifestava que estava avorrit "de tanta commemoració del maig del 68" i quan encara ni havia començat! A aquest text el va seguir una traca incontenible d'articles que semblaven no tenir fi, però que, gairebé sense excepcions, adoptaven el mateix signe: un enorme atipament, un desdeny gairebé invencible, pel que s'evocava.

Semblava com, d'una manera o altra, la pràctica totalitat dels que escrivim sobre aquest assumpte se sentien obligats a marcar distància, a través de diferents estratègies teò-riques (el que n'ha quedat i el que no n'ha quedat, l'herència positiva i totes les patologies socials transmeses, la dreta i la seva voluntat de reescriure la història, etcètera), d'aquells successos, i una coincidència així potser es mereix un moment d'atenció.

EN UN ALTRE lloc i en el marc d'un debat diferent, jo mateix escrivia no fa gaire que el maig del 68 s'havia convertit en un "lloc simbòlic de pelegrinatge per als que han fet la cinquantena". Després d'excusar-me per l'autocita, m'atreveixo a afirmar que potser aquest sigui un fil del qual valgui la pena tibar per explicar tanta distància.

No pretenc passar revista a tots els articles rellevants que s'han publicat durant aquest mes llarg, ni, menys encara, assenyalar amb el dit cap opinió. L'autèntica intenció d'aquest text és la ben modesta de voler mostrar fins a quin punt aquest esdeveniment concret que solem subsumir sota la rúbrica *maig del 68* exemplifica bastant bé una manera de relacionar-nos amb el nostre propi passat. Una manera que -- més enllà de la coneguda retòrica sobre els beneficis que comporta no deixar caure en l'oblit les experiències passades, especialment per no perseverar en els errors-- con- té més aviat una voluntat de defugir l'examen crític de la història, especialment sobre aquells episodis en els quals, d'una manera o altra, ens vam veure involucrats.

D'entrada, hi ha un primer denominador comú entre un ampli sector dels crítics/displícents que han anat escrivint en relació a aquest tema i que bé es podria enunciar així: aquell maig ja no té res a veure amb nosaltres. Per a tots aquests articulistes, els esdeveniments parisencs estarien remetent a un temps, a una circumstància, a un escenari polític, social i cultural, amb el qual no els és possible identificar-se, al qual no poden referir cap experiència personal, del qual, en definitiva, només els és donat fer una anàlisi teòrica, anàloga a la que podrien fer d'un altre moment igualment llunyà.

Un segon denominador comú el compartirien precisament els que, a diferència dels del primer grup, reivindiquen la dimensió viscuda dels esmentats fets com l'element clau per a la seva anàlisi. D'aquesta immediatesa amb els fets mateixos no deriva una fidelitat a les seves posicions de llavors, com s'advertix des del començament d'aquest article, sinó més aviat al contrari. És com si, sense atrevir-se a dir-ho d'una manera gaire oberta, ens volguessin transmetre als lectors un missatge semblant a aquest: qui més autoritzat que jo, que vaig passar per tot allò, per mudar de pell i adoptar ara la posició teòrica i política que consideri més convenient (per allunyada que quedi del meu origen).

Els dos grups, per allunyats que puguin semblar en principi, comparteixen un supòsit gens obvi: que la consciència dels individus que van viure una determinada situació constitueix l'indicador més valuós i fiable del sentit i l'abast d'aquesta. Però ens sobren arguments per provar que la condició de protagonista de cap manera garanteix l'adequat coneixement del que a l'individu li va passant (a vegades fins i tot al contrari: el més directament afectat per una cosa és l'últim d'assabentar-se'n).

POTSER, EN el fons, en cap moment es va tractar d'entendre el que va passar, sinó d'una altra cosa, anticipada en l'autocita del principi. Maig del 68 fa molt que es va convertir en l'episodi fundacional de l'èpica d'una generació. Aquesta funció ni redimeix ni condemna (al cap i a la fi, totes les generacions que han existit a la història han procedit de manera semblant). Però sí que explica una cosa important. La generació presumptament seixanta-vuitista és una generació amortitzada des de gairebé tots els punts de vista. La generalitzada reserva a tot el que va protagonitzar expressa en gran mesura la prevenció de molts per aquest grup. Potser els que van viure aquella primavera necessiten emancipar-se (més val tard que mai) d'una icona generacional que s'ha acabat convertint en un autèntic *superjo* tutelar. I potser els fets mateixos requereixin, per alliberar l'explosiva càrrega d'excés que sempre van contenir, desprendre's del marcatge dels que s'entossudeixen --reivindicant la condició de protagonistes o de legítims hereus, tant hi fa a aquests efectes-- a apropiari-se'ls.

De tota manera, i per si de cas, millor que ens comencem a oblidar de celebrar els 50 anys d'aquell famós maig. Decididament, la commemoració ja no dóna més de si.

*Catedràtic de Filosofia de la UB i director de la revista Barcelona Metròpolis